

Mandat for utredning av ny fondsstruktur med variabel kapital

Bakgrunn

Svenske myndigheter har gjennomført et utredningsarbeid «Fondsmarknadsutredningen» (Fi 2023:13), som har hatt som mål å avdekke behovet for å styrke den svenske fondsbransjens konkurransekraft. I den første delutredningen med tittelen «En sterkere fondsmarknad -SOU 2025:60» foreslår utvalget flere ulike tiltak for å styrke det svenske fondsmarkedets konkurranseevne. I den andre delutredningen, «Fondandelsbolag –för en mer konkurranskraftig fondsmarknad - SOU 2025:117», foreslås det å innføre en ny fondsstruktur med variabel kapital, såkalt SIKAV-strukturer.

Under behandlingen av dokument 8:38 S (2025-2026), jf. Innst. 120 S (2025-2026), vedtok Stortinget 3. mars 2026 anmodningsvedtak 499 om de svenske fondsutredningene:

"Stortinget ber regjeringen legge frem en vurdering av forslagene i SOU 2025:60 og SOU 2025:117 og komme tilbake til Stortinget om hvordan forslagene bør følges opp i Norge, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2027."

SOU 2025:60 og SOU 2025: 117

I den første utredningen behandles blant annet gjennomføring av EU-direktiv 2024/927 som endrer to fondsdirektiver (UCITS-direktivet og AIFM-direktivet). Norsk gjennomføring av endringsdirektivet har vært utredet og på høring, og det følges opp i departementet med sikte på fremleggelse av en lov- og samtykkeproposisjon for Stortinget. Utvalget har i SOU 2025:60 også foreslått lovregler som åpner for skattemessig transparente verdipapirfond for visse grupper av institusjonelle investorer. Videre foreslår det svenske utvalget endringer i regler for børshandlede fond.

Den andre delutredningen inneholder forslag til en ny lov om en selskapsrettslig fondsstruktur med variabel kapital, såkalt SIKAV-struktur, som skal kunne benyttes for både UCITS-fond og alternative investeringsfond (AIF).

Ifølge den svenske utredningen har den nye foreslåtte selskapsstrukturen med tilhørende regelverk potensiale til å føre til etablering av flere hundre fond. Utvalget antar at reformen kan føre til at etablering av fond i større grad skjer i Sverige enn i tredjeland, og at den totale kapitalen i fondsmarkedet i Sverige vil øke som følge av bedre tilgang til kapital og bedre kapitalallokering.

Fra bransjehold i Norge har det vært anført at det er mangel på en mer egnet og tilpasset selskapsform for AIF'er. Det pekes på at aksjeselskap ikke er en ideell organisasjonsform for et AIF, og at rammebetingelsene for AIF'er fører til at fond etableres utenfor Norge. Det vises til at det er behov for en rekke ekstraordinære generalforsamlinger i løpet av et år for å håndtere utbetalinger, i tillegg til at den skattemessige reguleringen er mindre gunstig enn det som gjelder i enkelte EU-land og for norske verdipapirfond.

Finanstilsynet viser i sin vurdering av det svenske utredningsarbeidet til at reguleringen av forvaltning og fond i Norge har store likhetstrekk med den svenske reguleringen. Finanstilsynet viser blant annet også til at det er et uttalt behov for en SIKAV-lignende struktur i Norge, og at det fra bransjehold trekkes frem at det vil være en konkurranseulempe dersom det åpnes for dette i Sverige uten at tilsvarende kommer på plass i Norge.

Finansdepartementet ber på denne bakgrunn Finanstilsynet om å sette ned og lede en arbeidsgruppe som skal vurdere og eventuelt foreslå endringer i regelverket for å kunne legge til rette for en norsk fondsstruktur med variabel kapital.

Mandat

Arbeidsgruppen skal vurdere behovet for:

1. Endringer i regelverket som legger til rette for en fondsstruktur med variabel kapital for AIF'er og UCITS fond i Norge.
2. Tilhørende endringer i regelverket på skatteområdet dersom det åpnes for en fondsstruktur med variabel kapital.
3. Eventuelle selskapsrettslige tilpasninger som følger av en ny fondsstruktur.

Arbeidsgruppen skal ledes av Finanstilsynet og i tillegg ha medlemmer fra Skatteetaten, Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet ved Finansmarkedsavdelingen. Arbeidsgruppen bes om å involvere næringen i sitt arbeid.

Dersom arbeidsgruppen vurderer at det er behov for en ny fondsstruktur med variabel kapital, skal arbeidsgruppen foreslå lov- og forskriftsendringer som reflekterer vurderingene og konklusjonene i utredningen. Arbeidsgruppens forslag til nye lovregler skal utarbeides i tråd med retningslinjene i heftet Lovteknikk. Utredningen skal oppfylle utredningsinstruksens krav, herunder krav om utredning av økonomiske og administrative konsekvenser av de forslag som fremmes.

Finansdepartementet kan utvide eller gjøre endringer i mandatet. Utredningen skal leveres til Finansdepartementet innen 1. desember 2027.